A-I/1/2315/ 21

द्वितीयसत्रार्द्धम्

प्रथमपत्रम्

मीमांसा

समयः घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्काः 80**

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। **(15×2=30)**

1. नवमाध्यायस्य विचारविषयः कः?
2. नवमेऽध्याये कति पादाः?
3. ऊहस्य त्रयः प्रकाराः के?
4. प्रोक्षणादीनां धर्माणां व्रीह्यादिस्वरूपं प्रयोजकमपूर्वं वा?

अथवा

अगन्म सुवः सुवरगन्मेति मन्त्रः किं प्रकाशयति?

5. त्सरा वा एषा यज्ञस्य इति वाक्ये त्सराशब्दस्य कोऽर्थः?

अथवा

"त्रिः प्रथमामन्वाह त्रिरुत्तमाम्" इति वाक्यस्य कोऽर्थः?

6. अन्वारम्भणीयेष्टिः कस्य अङ्गम्?
7. सौर्ये अग्नये जुष्टं निर्वपामि इति मन्त्रस्य कथमूहः?
8. साद्यस्के सोमक्रयसाधनं किम्?
9. न गिरा गिरेत्यादिवाक्यं तदर्थं च लिखत।
10. कतिषु ऋक्षु एकं साम गीयते?
11. ऋक्सामयोः कस्य प्राधान्यं कस्य गुणत्वम्?
12. अभ्युदितेष्टौ दधिशृतयोः प्रदेयधर्माः कार्या न वा?

अथवा

का नाम वङ्क्रयः?

13. एकवचनान्तपदघटितः पाशमन्त्रः कः?

14. मौद्गे चरौ बर्हींषि कथं भवन्ति ?

अथवा

समिदधादिपदं गुणविधिः कर्मनाम वा ?

15. रथन्तरधर्मः कः ?

अथवा

बृहतो धर्मः कः ?

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. अङ्गानामपूर्वप्रयुक्तत्वं विचारयत।

17. ऊहग्रन्थस्य पौरुषेयत्वं साधयत।

18. आरम्भणीयेष्टिः प्रतिदर्शपूर्णमासप्रयोगं कार्या न वेति विचारयत।

अथवा

देवस्यत्वेत्यादिनिर्वापमन्त्रे केषु पदेषु ऊहः न क्व चोह इति विचारयत।

19. स्तोभलक्षणं निरूपयत।

अथवा

ऊहस्य त्रैविध्यं सोदाहरणं दर्शयत।

20. पाराधिकरणमारचयत।

अथवा

अध्रिगुषैणे उरूकपदेन किमभिधीयत इति विचारयत।

स. निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत। **(1×20=20)**

21. ऊहलक्षणं सोदाहरणं दलकृत्यनिरूपणपुरस्सरं प्रतिपादयत।

अथवा

देवताया विग्रहादिमत्त्वमस्ति न वेति विचारयत।

अथवा

षड्विंशतिरस्य वङ्क्रय इति मन्त्रस्य पशुगणे कथमूह इति विचारयत।

A-I/2/2316/ 21

द्वितीयसत्रार्द्धम्

द्वितीयपत्रम्

मीमांसा

समयः घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्काः 80**

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। **(15×2=30)**

1. प्रसङ्गस्य किं लक्षणम्?
2. पञ्च प्रयाजाः के?
3. पौर्णमास्यां के प्रधानयागाः?
4. तन्त्रेणानुष्ठाने तन्त्रिणामुद्देश्यत्वमस्ति न वा?
5. बहुवचनं कुत्र पर्यवस्यति? किं प्रमाणम्?
6. वाजपेयस्य किं फलम्? तत्र वचनं किम्?
7. चातुर्मास्यविधायकं वाक्यं किम्?
8. वेद-वेदिकरणयोर्मध्ये क्रमबोधकं वचनं किम्?
9. नित्यधार्यः श्रौताग्निः कः?
10. राजसूयविधायकं वाक्यं किम्? तस्य किं फलम्?
11. द्वादशाहे कति सोमयागाः सन्ति?

अथवा

कर्मकाले अनध्यायेऽपि मन्त्राणां प्रयोगः अस्ति न वा?

12. होमानां प्रकृतिः का?

अथवा

वसोर्धारायां कर्मसन्निपातः कदा?

13. मासाग्निहोत्रस्य कर्मभेदबोधकं प्रमाणं किम्?

अथवा

किं नाम दानम्?

14. किं नाम प्रतिपत्तिकर्म ?

अथवा

किं नाम संयोगपृथक्त्वम् ?

15. निशियज्ञः कस्मिन्काले विहितः ?

अथवा

यागे आर्त्विज्यं कस्य ?

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. आग्नेयादीनां षण्णां तन्त्रेण फलार्थत्वं ग्रन्थोक्तदिशा विवृणुत।

17. काम्यकर्मणां भूयोऽभ्यासमाक्षिप्य यथाग्रन्थं समाधत्त।

अथवा

पूर्वपक्षसिद्धान्ताभ्यां कपिञ्जलाधिकरणं विवृणुत।

18. आग्नेयादीनां प्रधानानां तन्त्रानुष्ठानं विवृणुत।

अथवा

यज्ञपात्रेषु तन्त्रं प्रवर्तते न वेति ग्रन्थोक्तदिशा विवृणुत।

19. द्वादशाहे दीक्षोपसत्सुत्यानां तन्त्रमस्ति न वेति यथाग्रन्थं लिखत।

अथवा

पश्वर्थप्रयाजैः पुरोडाशस्य उपकारः प्रसङ्गात्सिध्यतीति ग्रन्थोक्तदिशा अनुवदत।

20. विहाराग्नेः वैदिककर्ममात्रार्थत्वं निरूप्य जपस्तुत्याशीरभिधानानां मन्त्राणां समुच्चयं यथाग्रन्थं निरूपयत।

स. एकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत। **(1×20=20)**

21. धर्मप्रमाणानि।

अथवा

अर्थवादः।

अथवा

पर्युदासः।

A-I/3/2317/ 21

द्वितीयसत्रार्द्धम्

तृतीयपत्रम्

मीमांसा

समयः घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्काः 80**

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। **(15×2=30)**

1. किं नाम वार्त्तिकम् ?
2. धर्मजिज्ञासां प्रत्यधिकारी कः ?
3. प्राशस्त्यज्ञानस्य फलं किम् ?
4. शास्त्रविरोधमुदाहरत।
5. अर्थवादभेदान् विवृणुत।

अथवा

आर्थीभावनां व्याख्यात।

6. वायव्यायागसन्निधौ कः अर्थवादः श्रूयते ?
7. अध्ययनविधेः प्रतिज्ञा का ?
8. 'तुल्यं च साम्प्रदायिकम्' सूत्रार्थं वर्णयत।

अथवा

के कीकटाः ?

9. किं नाम पदैकवाक्यत्वम् ?
10. बर्हिषिरजतदानं कुतो न ?

अथवा

किं नाम प्रामाण्यम् ?

11. विधिवन्निगदाधिकरणे कः संशयः ?
12. कः पञ्चमलकारः तस्य निर्णयः अर्थश्च कः ?

अथवा

हि पदार्थः लोके कस्मिन्नर्थे प्रसिद्धः ?

13. मन्त्राणामर्थवत्वं कथम्?

14. अध्ययनपदार्थः कः?

15. अनारभ्यविधिमुदाहृत्य लक्षणेन समन्वयं कुरुत।

अथवा

परिसंख्यां व्याख्यात।

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. अर्थवादाधिकरणे पूर्वपदस्य प्रथमसूत्रं वर्णयत।

17. वायव्यादिविधिवाक्ये वाक्यभेदाशङ्का परिहारश्च व्याख्येयः।

अथवा

'अर्के चेन्मधु विन्देत' इति न्यायं सप्रसङ्गं विवृणुत।

18. विधेः त्रैविध्यं व्याख्यात।

अथवा

अन्नहेतुत्वेन स्तुतित्वमेव वरमिति कः आशयः? स्पष्टयत।

19. विधित्रयं तेषामुदाहरणं च व्याख्यात।

अथवा

तां चतुर्भिः. . . . .इत्यादिमन्त्रार्थं यथाग्रन्थं विवृणुत।

20. भावनां तस्याश्च भेदान् विवृणुत।

स. एकस्य विवरणात्मकमुत्तरं लिखत। **(1×20=20)**

21. 'अर्थवादाः धर्मप्रभाजनकाः' इमं सिद्धान्तं समर्थयत।

अथवा

'शूर्पेण जुहोति तेन ह्यन्नं क्रियते इमं विषयवाक्यार्थं यथाग्रन्थं विवेचयत।

अथवा

'विवक्षितवचनाः मन्त्राः' इति साधयत।

A-I/4/2318/ 21

द्वितीयसत्रार्द्धम्

चतुर्थपत्रम्

मीमांसा

समय: घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्का: 80**

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीया: प्रश्ना: समाधेया:। **(15×2=30)**

1. शून्यवादिनो मते नीलाद्याकारो बाह्यवस्तुन उत ज्ञानस्य?
2. शून्यवादिमते नक्षत्रं तारका तिष्य इति परस्परविरुद्धलिङ्गप्रतीति: कथम्?
3. सिद्धान्ते नीलाद्याकार: कस्य?
4. सिद्धान्ते ज्ञानं साकारं निराकारं वा?
5. शून्यवादिमते ज्ञानस्य तत्तदाकारतायां को हेतु:?
6. सिद्धान्ते ज्ञानस्य तत्तद्विषयकत्वे किं नियामकम्?
7. अनुमानस्य किं लक्षणम्?
8. व्याप्यव्यापकयो: किं गम्यं किं च गमकम्?
9. श्लोकवार्तिके कानि प्रमाणानि व्याख्यातानि?
10. चित्रया यजेत पशुकाम इति वाक्यस्य प्रामाण्यं कथमाक्षिप्तम्?

अथवा

शब्दार्थयो: संयोगलक्षणसम्बन्ध: कथं न सम्भवति?

11. गौरित्यत्र क: शब्द:?

अथवा

स्फोट: कै: स्वीक्रियते?

12. शब्दस्य अभिव्यक्ति: कथं भवति?

अथवा

ककारादौ कत्वादिजातिरस्ति न वा?

13. कथमयुगपद्भाविनां गकारादिवर्णानां गोत्वादिवाचित्वम्?

अथवा

वैयाकरणै: किमर्थं स्फोट: कल्प्यते?

14. गौरित्यत्र त्रिष्वपि वर्णेषु एकपदत्वबुद्धिः कथं भवति ?

अथवा

अर्थापत्तिमुदाहरत।

15. उपमानमुदाहरत।

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. शून्यवादपूर्वपक्षं संगृह्णीत।

अथवा

आकारस्य बाह्यार्थवृत्तित्वं साधयत।

17. अनुमानं ज्ञातसम्बन्धस्य एकदेशदर्शनादेकदेशान्तरे असन्निकृष्टेऽर्थे बुद्धिरिति वाक्यं यथावार्तिकं व्याख्यात।

अथवा

उपमितिस्वरूपं वर्णयत।

18. अनुमानेन शाब्दज्ञानानुत्पत्तिं प्रतिपादयत।

अथवा

शब्दादर्थबोधप्रकारं दर्शयत।

19. चित्राक्षेपवादं दर्शयत।

20. शब्दार्थयोः कः सम्बन्ध इति विचारयत।

स. निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत। **(1×20=20)**

21. अनुमानं समासतो निरूपयत।

अथवा

अभावप्रमाणं प्रतिपादयत।

अथवा

स्फोटवादसारं संगृह्णीत।